

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 636/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditsa a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Halkom, Cyrila a Metoda 105/2, Rožňava, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 29/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 29/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Žalobcovia sa žalobou doručenou okresnému súdu 20. septembra 2019 domáhali v napadnutom konaní určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností konkrétne špecifikovaných v žalobe. Sťažovateľ ako vydražiteľ nehnuteľností vystupuje v spore v procesnom postavení žalovaného v 3. rade.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ podanie ústavnej sťažnosti odôvodňuje tým, že okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Poukazuje na vo veci nariadené pojednávania, ako aj na dôvody zrušenia niektorých z nich. Dôvodí, že „napriek tomu, že žalobcovia navrhovali už v žalobe (zo dňa 17.09.2019), aby súd vyžiadal dražobný spis od žalovaného 1, súd k tomu pristúpil až po prvom (úplne zbytočnom) pojednávaní konanom dňa 30.09.2020. Prvýkrát tak súd vo veci riadne pojednával až 19.05.2021, čo je 1 rok a 8 mesiacov od začatia konania. Za takéhoto stavu mal súd vo veci práve za účelom predchádzania prietahom v konaní postupovať obzvlášť urgentne. Súd však nariadené termíny pojednávania opakovane zrušil bez dostatočne závažných dôvodov (vytýčenie 2 pojednávani v rovnaký termín, PN sudkyne, dovolenka sudkyne, pochybná PN žalobcu 1). Po pojednávaní dňa 01.10.2021 súd rozhodol uznesením zo dňa 12.11.2021 o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalovaného 1. Keďže termín ďalšieho pojednávania nevytýčil ani na výslovnú výzvu sťažovateľa zo dňa 01.01.2022, tento podal sťažnosť predsedovi súdu na prietahy dňa 02.02.2022. O spôsobe vybavenia tejto sťažnosti nebol sťažovateľ do dnešného dňa upovedomený. Súd aj napriek tomu vytýčil termín pojednávania na 23.03.2022. Tento termín následne viacnásobne odročil až na 07.10.2022. V dôsledku toho podal sťažovateľ dňa 07.06.2022 opätovne sťažnosť predsedovi súdu na prietahy v konaní, ktorá bola oznámením zo dňa 14.06.2022 vyhodnotená ako dôvodná. Predmetný spor tak prebieha ku dňu podania sťažnosti už 3 roky, pričom za toto obdobie súd vo veci meritórne nerozhodol. Mám za to, že prejednávaná vec nie je skutkovo a právne nijak komplikovaná.“.

4. Návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje dlhotrvajúcou právnou neistotou, ktorú musí v dôsledku prietahov v konaní trpieť, je povinný znášať náklady súvisiace s vlastníctvom a nadobudnutím nehnuteľnosti napriek tomu, že túto nemôže až do právoplatného skončenia sporu žiadnym spôsobom užívať.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho označených práv prietahovým postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto

orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K ďalším dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

8. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

9. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, z novších napr. III. ÚS 19/2016).

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa a na tento účel si vyžiadal súdny spis, s ktorého obsahom sa dôkladne oboznámil.

11. Ústavný súd zo súdneho spisu okrem skutočností uvádzaných sťažovateľom v ústavnej sťažnosti zistil, že okresný súd na pojednávaní konanom 7. októbra 2022 vyhlásil vo veci samej rozsudok, ktorým žalobu zamietol. Následne rozsudok doručoval stranám sporu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu ešte neuplynula všetkým stranám lehota na podanie odvolania.

12. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd konštatuje, že okresný súd vo veci samej rozhodol do troch rokov (7. októbra 2022) od doručenia žaloby (20. septembra 2019), aj keď ešte neprávoplatne, a len päť dní po doručení ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (3. októbra 2022). V tomto kontexte je

potrebné poukázať aj na objektívne okolnosti, a to mimoriadne opatrenia proti šíreniu ochorenia COVID-19, ktoré ovplyvnili riadnu činnosť všeobecných súdov v priebehu rokov 2020 až 2022, do ktorého spadá aj posudzované obdobie okresného súdu. Zároveň je potrebné vziať do úvahy tiež skutočnosť, že aj keď v posudzovanej veci nepostupoval okresný súd podľa predstáv sťažovateľa (napr. nariadenie termínu pojednávania), resp. nevykonával úkony viditeľné z pohľadu sťažovateľa, to ešte samo osebe neopodstatňuje konštatovanie o nečinnosti alebo neefektívnej činnosti okresného súdu.

13. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje aj na dve sťažnosti, ktoré v priebehu napadnutého konania adresoval predsedovi okresného súdu a v ktorých namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Aj keď sťažnosť na prietahy v súdnom konaní predsedovi súdu nie je účinným prostriedkom nápravy (a svedčí o tom aj aktuálna judikatúra ústavného súdu), ústavný súd poznamenáva, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 56/08). Predseda okresného súdu v odpovedi (zo 14. júna 2022) na sťažnosť pripustil existenciu prietáhov v napadnutom konaní a sťažovateľa ubezpečil, že prijal vo veci opatrenia, aby k ďalším pochybeniam nedochádzalo. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že okresný súd už v máji 2022 nariadil termín pojednávania na 10. jún 2022, uvedený termín však na návrh jedného zo žalobcov (zo zdravotných dôvodov) 7. júna 2022 odročil a určil nový termín na 7. október 2022, na ktorom aj meritórne rozhodol. Využitie právneho prostriedku podania sťažnosti predsedovi súdu sa v okolnostiach posudzovanej veci (aj vzhľadom na podanie prvej sťažnosti predsedovi súdu z 2. februára 2022, ktorá ostala bez odpovede) javí ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a aj ho využil ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Paradoxne, vediac o nariadenom termíne pojednávania, si naň nepočkal, ale pár dní pred jeho uskutočnením sa obrátil na ústavný súd.

14. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania, v ktorej okresný súd meritórne, aj keď ešte neprávoplatne, rozhodol (tri roky a dva mesiace), a taktiež s poukazom na objektívne sťažnú možnosť uskutočnenia pojednávania (protiepidemiologické opatrenia) a na predmet konania, ktorý nepatrí do skupiny taxatívne vymedzených druhov konaní (pri ktorých zákon predpisoval konať, resp. nezniesli odklad), ústavný súd uzavrel, že nemohlo ísť o prietah v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019).

15. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu